

Άλλο η τιμή του Αγίου Φανουρίου και άλλο η «θρησκευτικότητα της Φανουρόπιτας»

/ Γνώμες

- Πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Χρήστου, Θεολόγος – ΜΑ (Ορθόδοξη Θεολογία) ΕΑΠ

26 Αυγούστου 2021

Στις 27 Αυγούστου κάθε χρόνου η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του Αγίου Φανουρίου, ενός Αγίου της Εκκλησίας μας, που έγινε γνωστός από την ανεύρεση της ιερής του εικόνας στη Ρόδο τον 14ο αιώνα, ενώ σίγουρα έζησε και έδρασε πολύ παλιότερα. Στην εικόνα που βρέθηκε από τον τότε μητροπολίτη Ρόδου, Νείλο τον Β' τον Διασπωρινό (1355 - 1369 μ.Χ. , ο Άγιος παριστανόταν σαν νεαρός στρατιώτης, κρατώντας στο δεξιό του χέρι σταυρό, πάνω στον οποίο υπήρχε λαμπάδα αναμμένη, γύρω δε από την εικόνα τα 12 μαρτύρια του.

Όπως σε όλους τους Αγίους, έτσι και για τον Άγιο Φανούριο ισχύει το λεγόμενο του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου: «Τιμή μάρτυρος, μίμησις μάρτυρος» . (Λόγος εις Μάρτυρας, PG 52,663). Γι' αυτό η Εκκλησία μας τους προβάλλει μέσα από τη μνήμη τους και προτρέπει τα μέλη της για την ανάγνωση του Συναξαριού τους, για να παραδειγματιστούμε στο πνευματικό μας αγώνα και όσο το δυνατόν να τους μιμηθούμε. Ο Άγιος Φανούριος, λοιπόν, δεν είναι αποκομμένος από την υπόλοιπη λειτουργική και ασκητική παράδοση της Εκκλησίας μας, αλλά το ακριβώς

αντίθετο, είναι συναπτόμενος και συνεχιστής αυτής και γι' αυτό ευαρέστησε τον Θεό και τον ανέδειξε αρκετούς αιώνες μετά το μαρτύριό του, ως τις ημέρες μας.

Αυτά τα αναφέρουμε γιατί σήμερα ο Άγιος έγινε πολύ λαοφιλής. Η αγάπη και η τιμή με την οποία περιβάλλεται ο Άγιος Φανούριος έγινε αφορμή να δημιουργηθούν διάφορες ευλαβείς παραδόσεις στο λαό μας, ανάμεσα στις οποίες είναι και το εορταστικό έθιμο της «Πίττας του Αγίου Φανουρίου», ή της «Φανουρόπιττας» που γίνεται εκτός της εορτής του σχεδόν καθημερινά. Η πίτα αυτή είναι συνήθως μικρή και στρογγυλή σαν μικρός άρτος ή γλύκισμα, μοιράζεται στους πιστούς και γίνεται άλλοτε για να φανερώσει κάποιο χαμένο αντικείμενο ή κάποια χαμένη υπόθεση ή ακόμα να φανερώσει την υγεία σε κάποιον ασθενή. Υπάρχει επίσης και παράδοση ότι με τη πίτα αυτή γίνεται μνεία της μητέρας του, αλλά άγνωστο για ποιο λόγο.

Άλλους «πιστούς» αν τους ρωτήσεις γιατί τη προσφέρουν την Φανουρόπιτα, το πάνε σε πιο σύγχρονα προσωπικά τους προβλήματα, όπως την ανεύρεση εργασίας ή νύμφης ή γαμπρού, η συμφιλίωση σε παντρεμένα ζευγάρια με προβλήματα! Αν συνυπολογίσουμε το γεγονός, ότι αυτοί που προσέρχονται με αυτές τις Φανουρόπιτες όλο το χρόνο και μαζικά κατά τη μνήμη του Αγίου, έχουν χλιαρή ως ανύπαρκτη σχέση με την υπόλοιπη πνευματική ζωή της Εκκλησίας μας, καταλαβαίνει κανείς ότι το πράγμα αρχίζει και ξεφεύγει από τα Ορθόδοξα πλαίσια. Η «ευλαβής» παράδοση, αρχίζει να γίνεται «ασεβής» ασυνείδητα ή συνειδητά, αφού μετατρέπεται η πνευματικότητά μας, σε ένα πάρε-δώσε, να κάνει ο Άγιος αυτά που θέλουμε και εμείς ως αντάλλαγμα του προσφέρουμε για να τον κάμψουμε αυτό το παρασκεύασμα που φέρει τον όνομά του. Αντί να απασχολεί τους ανθρώπους πως θα αποκτήσουν πνευματικά χαρίσματα, μέσα από τα πνευματικά εφόδια και μυστήρια της Εκκλησίας μας, τους απασχολούν τι υλικά θα βάλουν στη πίτα τους για να γίνει καλύτερη και νοστιμότερη και πως θα υλοποιηθούν οι εγκόσμιες επιθυμίες τους....! Εμείς οι Κληρικοί δεν έχουμε ευθύνη για όλα αυτά; Σίγουρα δεν είναι η διακονία μας, να κατηγοριοποιούμε τους ανθρώπους και να τους ξεχωρίζουμε πνευματικά, ο Χριστός μας είναι ο απόλυτος καρδιογνώστης και Κριτής και μπορεί τα στραβά μας να τα κάνει ευθείες, αλλά δεν μπορούμε να μείνουμε αδιάφοροι σε αυτή τη ρηχή πνευματικότητα και να μη προσπαθήσουμε την αφορμή της προσέλευσης των πιστών κρατώντας μια Φανουρόπιτα, να τους υποψιάσουμε ότι κάτι βαθύτερο, ανώτερο και ουσιαστικότερο πρέπει να αναζητήσουν! Τι; Την ένωση τους με τον Θεό!

Συνοψίζοντας, είναι άλλο πράγμα να έχει κανείς συνειδητή εκκλησιαστική ζωή και να προσφέρει για ευλογία μία πίτα προς τιμήν του Αγίου και άλλο πράγμα να έχουμε ανύπαρκτη πνευματική ζωή και με την προσφορά της Φανουρόπιτας να

θεωρούμε ότι αποκτήσαμε πνευματική ζωή και ασκούμε τα θρησκευτικά μας καθήκοντα!

Πρωταρχική πηγή: <http://axrhstou.blogspot.com>